

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 4.12.2006
KOM(2006) 726 lõplik

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

EUROOPA NAABRUSPOLIITIKA ARENDAMISE KOHTA

{SEK(2006) 1504}
{SEK(2006) 1505}
{SEK(2006) 1506}
{SEK(2006) 1507}
{SEK(2006) 1508}
{SEK(2006) 1509}
{SEK(2006) 1510}
{SEK(2006) 1511}
{SEK(2006) 1512}

1. SISSEJUHATUS

Esimesed poolteist aastat Euroopa naabruspoliitika (edaspidi „naabruspoliitika”) rakendamist on loonud tugeva aluse Euroopa Liidu ja selle naabrite tihedamatele suhetele. Olemas on ühtse poliitika raamistik, naabruspoliitika tegevuskavad 11 partneriga, kus on kehtestanud konkreetsed vastastikused kohustused, ning peame parandatud ja tõhusat dialoogi peaaegu kõikide partneritega. Lisaks sellele on olemas ka uus rahastamisvahend, mis parandab oluliselt antava abi kvaliteeti ja pakub suuremaid rahalisi võimalusi partnerite reformide toetamiseks.

Euroopa naabruspoliitika alus on see, et ELi jaoks on naabrite kiirem majanduslik areng ja stabiilsus ning paremad valitsemistavad eluliselt olulised. Kuigi nende eesmärkide saavutamise kohustus on peamiselt kõnealustel riikidel endil, saab EL nende reforme oluliselt julgustada ja toetada. Seepärast on nii ELi kui ka tema naabrite vastastikustes huvides luua palju tugevamad ja tihedamad suhted. Naabruspoliitikat tuleb ELi laienemisest endiselt lahus hoida: meie partnerite jaoks on parem koostöö ELiga täiesti võimalik ilma konkreetse ühinemise väljavaateta ning Euroopas asuvate naaberriikide puhul see piiraks seda, kuidas nende suhted ELiga tulevikus vastavalt EÜ asutamislepingu sätetele arenevad.

Enamik naaberriike on viimaste aastatel teinud edusamme majanduse ja poliitika reformimisel. Esimese seitsme tegevuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta saab täpsemat teavet käesolevale teatisele lisatud eduaruannetest. Mõned partnerid on muutnud tegevuskavad oma riikliku reformistrateegia keskseks osaks ja ka rahvusvahelised finantsasutused joondavad oma poliitika nende kavade järgi.

Vaatamata sellele on vaesus, töötus, ebaühtlased majandusnäitajad, korruptsioon ja puudulik valitsemine jätkuvalt tõsised probleemid. Naaberriikide kodanike, eriti noorte, tuleviku väljavaated ei ole tihti kiita. Kaua lahendamata konfliktid ning hiljutised sündmused Lähis-Idas ja Lõuna-Kaukaasias tuletavad meelde, et rahumeelse kooseksisteerimise tingimused tuleb veel luua nii mõnede meie partnerriikide kui ka teiste oluliste riikide vahel. Tegemist ei ole ainult meie naabrite probleemidega. Olukord võib ELile kaasa tuua tõsiseid probleeme, näiteks ebaseaduslik sisseränne, ebausaldusväärne energiavarust, keskkonnaolukorra halvenemine ja terrorism.

Seetõttu on saanud selgeks, et naabruspoliitikat on võimalik ja vaja arendada, eriti kui arvestada võimalikku kõrget hinda, mida tuleb maksta, kui meil ei õnnestu naaberriikide reforme toetada. EL peab naabruspoliitika partnerriikidele tegema ahvatleva pakkumise – pakkuma neile paremaid kaubavahetuse ja investeerimise väljavaateid, lihtsustama inimestevahelisi kontakte ja seaduslikku lühiajalist reisimist, lahendama aktiivsemalt kaua lahendamata konflikte ning avama rohkem võimalusi abi saamiseks. EL peab aitama reformida soovivaid naaberriike teostama oma reforme kiiremini, paremini ja kodanike jaoks madalama hinnaga. Lisaks sellele tuleb veelgi enam innustada ja veenda neid, kes veel kahtlevad.

Käesoleva teatise põhisõnum on, et naabruspoliitika on asendamatu ja on end juba tõestanud. Oluline on ka see, et EL arendaks seda edasi ja kinnitaks oma pühendumust naabruspoliitikale. Seetõttu sisaldab teatis mitmeid ettepanekuid, kuidas oluliselt parandada naabruspoliitika mõju.

2. TUGEVUSED JA NÕRKUSED

Naabruspoliitika **tugevused** on järgmised:

- **Lõimumine.** See pakub ühtset ja selget raamistikku, mis hõlmab kõiki naaberriike ning mille raames on võimalik arutada ja lahendada kõiki ELi ja iga partneri vahel eraldi üles kerkinud küsimusi. Näiteks oleks nii palju keerulisem keskenduda vaid majandusküsimustele ja jätta ebamugavad valitsemistavasid ja inimõigusi käsitlevad küsimused tähelepanuta. Ka tegevuskavades nähakse ju ette aktiivset koostööd õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimustes, edendades õigusriigi põhimõtet.
- **Ühine omand.** Naabruspoliitika tegevuskava on poliitika elluviimise vahend, mis on poliitilisel tasandil läbi räägitud ja vastastikku kokku lepitud. See ei ole kummagi poole peale surutud, vaid ühiselt kokkulepitud tegevuskava.
- **Konkreetsus.** Kuigi laiaulatuslik ja mitmekülgne, on tegevuskava üksikasjalik. Nende rakendamise kogemusest on näha, et tegevuskava raames on palju lihtsam arutada konkreetseid, ajaliselt kindlaksmääratud ja mõõdetavaid eesmärke, nende suhtes kokku leppida ja neid rakendada.
- **Rahaliste vahendite parem kasutus.** Edaspidi toob Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend kaasa selle, et ühenduse abi partnerriikidele on selgelt poliitikast juhitud, kasutades ära ka uusi koostöövorme (piiriülene koostöö, tehnilise abi infobüroo, sõprusliikumine), ja suurenenud vahendeid. Eriti sellistele naabruspoliitika riikidele, kes on hõlmatud tehnilise abi infobüroo süsteemiga, tähendab nimetatud rahastamisvahend olulist edasiliikumist tehnilisest abist igakülgse koostöö suunas.

Mõnedes naabruspoliitika valdkondades on siiski veel ruumi teha suuri edusamme. ELi eesmärk on innustada oma naaberriike viima läbi ambitsioonikat reformi, mis toob juba praegu kaasa palju poliitilisi ja majanduslikke kulusid. Suur osa naabruspoliitika mõjust (näiteks turule juurdepääsu, integratsiooni või teiste majanduslike hüvede näol) kannab aga vilja alles hiljem. See toob partnerriikidele tõsisemad raskused reformideks vajaliku riikliku toetuse saamisel.

Täpsemalt:

- **Kaubanduslik ja majanduslik lõimumine.** EL on jätkanud kaubandussuhete parandamist enamike naabruspoliitika partneritega, sealhulgas toetanud Ukraina ühinemisprotsessi Maailma Kaubandusorganisatsiooniga ning valmistanud ette läbirääkimisi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks, valmistanud ette autonoomsete kaubanduseeliste andmist Moldovale ja käivitanud läbirääkimised selleks, et laiendada Vahemere-äärsete partneritega jõusolevaid vabakaubanduslepinguid põllumajandusele ja teenustele. Selleks et kõigil oleks võimalik lõigata täiendavat majanduslikku ja poliitilist kasu, on oluline pakkuda kõigile naabruspoliitika partneritele (nii idas kui ka lõunas) selget väljavaadet tihedama kaubanduse ja majanduse alase lõimumise kohta ELiga ning pakkuda oma liberaliseerimiskavade raames paremat juurdepääsu kõikidele majanduspotentsiaali omavatele või partneritele huvi pakkuvatele valdkondadele. See peaks sisaldama tooteid, mis on kõige olulisemad nende jaoks.
- **Liikuvus ja ränne.** Kuigi inimeste liikumise ja rände haldamise alane koostöö naabruspoliitika riikidega suureneb, ei ole naabruspoliitika siiski kaasa toonud

märkimisväärset edu partnerriikide kodanike ELi liikumise küsimuses. Lühiajaliste viisade taotlemise menetluse pikkus ja kulukus (näiteks ärimeeste, teadurite, üliõpilaste, turistide või isegi ametireiside puhul) on oluline negatiivne stiimul partnerriikidele ja takistus mitmete naabruspoliitika põhieesmärkide saavutamisel.

- **Piirkondlikud konfliktid.** Naabruspoliitika saavutused kaua lahendamata või avatud konfliktide lahendamise toetamisel on väikesed, hoolimata teatavatest konkreetsetest edusammudest (nt seoses piirihaldusega Moldovas ja Palestiina aladel). EL peab olema aktiivsem ja tema kohalolek peab olema tuntavam piirkondlike või mitmepoolsete konfliktilahendamise mehhanismides ning rahujärelevalve või rahutagamise püüdlustes.

Seetõttu on komisjon määranud kindlaks mitu valdkonda, milles naabruspoliitikat oleks edu tagamiseks võimalik arendada. Nendes kõikides valdkondades tooks see kaasa täiendava pingutuse ELi jaoks, kuid poliitiline kasu kaaluks selle üles.

3. POLIITIKA ARENDAMINE

Partnerriikide areng ja reform on eelkõige nende enda huvides ning nende suveräänne kohustus. Kuid ka ELi huvides on toetada oma partnereid nende püüdlustes. Mitmed vahendid selleks on juba olemas. Teisi tuleb veel arendada vastavalt allpool kirjeldatule. Selle tegemisel kavatseb ELi jätkata oma toetuse kohandamist vastavalt partnerite vajadustele ja püüdlustele. Mida edukam on partnerriik reformide rakendamisel, seda tihedamaks muutub koostöö ning seda rohkem tuge peaks EL pakkuma.

3.1. Majandus- ja kaubanduskoostöö parandamine

Naabruspoliitika edu ja usaldusväarsuse tagamisel on kõige olulisem tihe majanduslik lõimumine naabruspoliitika partneritega. Algusest alates on naabruspoliitika põhiline eeldus olnud, et majanduslik lõimumine peaks ulatuma kaugemale kaupade ja teenuste vabakaubandusest ning hõlmama ka „siseküsimusi“: mittetariifsete tõkete kaotamine ning järk-järgult kõikehaarava lähenemise saavutamine kaubanduse ja reguleerimise valdkonnas (näiteks tehnilised normid ja standardid, sanitaar- ja fütosanitaareeskirjad, konkurentsipoliitika, ettevõtete konkurentsivõime, innovatsioon ja tööstuspoliitika, teaduskoostöö, intellektuaalomandi õigused, kaubavahetuse soodustamise tollimeetmed ja haldussuutlikkus päritolureeglite vallas, head maksuhaldustavad, äriühinguõigus, riigihanked ja finantsteenused). Naabruspoliitika tegevuskavad on üks samm selles suunas.

Vabakaubanduslepingud, mis hõlmavad peamiselt tööstuskaupu, on Vahemere-äärsete partneritega sõlmitud juba varem ning hiljuti alustati läbirääkimisi, mille eesmärk on laiendada lepingute ulatust seoses põllumajandus- ja kalandustoodetega ning kaasata teenused ja asutamisõigus. Aja jooksul valmistatakse naabruspoliitika tegevuskavade rakendamiseks (eriti õiguslikult) ette pinnas uue põlvkonna „põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute” sõlmimiseks kõikide naabruspoliitika partneritega. Eesmärk on sõlmida sellised lepingud nagu EL kavatseb läbi rääkida Ukrainaga.

Põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud peaksid põhjalikult hõlmama kogu ELi ja naabruspoliitika partnerite vahelist kaupade ja teenuste vahetamist, sealhulgas partnerite jaoks eriti olulisi tooteid, ning need peaksid sisaldama tugevaid õiguslikult siduvaid sätteid kaubanduse ja majanduse reguleerimiseks. Olemasolevaid Vahemere piirkonna

vabakaubanduslepinguid tuleks sellele vastavalt laiendada. Selles protsessis võetakse arvesse ka tulemusi selle mõju hindamisest, mida kaubandus avaldab säästvate arengule

Selliseid põhjalikke ja laiaulatuslikke vabakaubanduslepinguid tuleb hoolikalt kohandada ja järjestada, arvestades iga partnerriigi majandusolukorda ja arengu taset ning vastavalt vajadusele jätta ruumi teatavale asümmeetriale. Arvestades lepingute keerukust ja ambitsioonikust on põhjalikud vabakaubanduslepingud mõeldud täitmiseks keskpikas perspektiivis, mõne naabruspoliitika riigi puhul isegi pikaajalises perspektiivis. Enne läbirääkimiste alustamist põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute üle peab ELi hindama partnerite suutlikkust selliste lepingute rakendamisel ja nende järgmisel ning seda, kui ambitsioonikad on nende eesmärgid. Riigid liiguvad läbirääkimisteni järk-järgult ja eri kiirusel, kuid oluline on anda kõigile võrdne väljavaade. Lõppeesmärk on see, et meie partnerid jagavad ühesugust reeglistikku ja juurdepääsu turule. Selle eesmärgi saavutamiseks ja oma haldussuutlikkuse tugevdamiseks peavad partnerid jätkama oma pingutusi tegevuskava kaubandust ja regulatiivküsimusi käsitleva osa rakendamisel. Abile nendes valdkondades pööratakse erilist tähelepanu.

Esialgu võib see suures ulatuses jääda kahepoolseks lähenemiseks ELi ja iga partneri vahel, et võtta arvesse suuri erinevusi partnerriikide olukorras. See võimaldab enam arenenud riikidel liikuda kiiremini edasi, ilma et teised neid takistaksid. Vaatamata sellele on kõnealune põhimõte igati kooskõlas pikaajalise visiooniga majandusühenduse loomisest ELi ja naabruspoliitika partnerite vahel. Osaliselt seda juba arendatakse Vahemere piirkonnas Agadiri lepingu kaudu. Pikas perspektiivis hõlmavad sammud laiaulatuslikuma naaberriikide majandusühenduse suunas ka selliseid küsimusi nagu ühise reguleeriva raamistiku kohaldamine ja parema turule juurdepääsu tagamine naabruspoliitika partnerite kaupadele ja teenustele ning mõned asjakohased institutsioonilised korraldused, näiteks vaidluste lahendamise mehhanism.

Meetmed: Kaubanduslik, investeerimisalane ja majanduslik lõimumine

- „põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu” lähenemisviisi taotlemine kõikide naabruspoliitika partnerite puhul, sealhulgas nn piiritagused küsimused, ning partnerriikide puhul kaubavoogude liberaliseerimine koos vajadusel teatava asümmeetriaga
- suurem toetus reformidele ja pingutustele parandada kaubanduse ja majanduse regulatiivkeskkonda ning investeerimisolusid
- tihedam majanduslik lõimumine ja koostöö võtmevaldkondades

3.2. Liikumise lihtsustamine ja rände haldamine

Juba Euroopa Ühenduse algusaastatest alates on liikmesriikide kodanike võimalus reisida ühenduse raames ärilisel, hariduse või puhkuse eesmärgil olnud oluline sisekaubanduse ja investeerimise edendamisel, ühise teadlikkuse loomisel ning majanduslike, sotsiaalsete või kultuuriliste kontaktide julgustamisel. Inimeste liikuvus on äärmiselt oluline ka naabruspoliitika partnerite jaoks. Kui võimalus teha seaduslikke lühiajalisi reise on piiratud nii, nagu see on praegu, ei suuda Euroopa Liit saavutada mõnesid Euroopa naabruspoliitika eesmärke. Olemasolev viisapoliitika ja kehtivad tavad tekitavad aga tihti tõsiseid raskusi ja takistavad seaduslikku reisimist. Pikad järjekorrad ELi konsulaatide ees on selge märk takistustest liitu sisenemisele. Olenemata sellest, kas reisi põhjus on seotud äritegevuse,

hariduse, turismi, teadus- ja uurimistegevuse, kodanikuühiskonna konverentsi või ametliku kohtumisega riiklikul või piirkondlikul tasandil, on võimalus saada lühiajaline viisa mõistliku aja jooksul ja mõistliku hinnaga üks Euroopa naabruspoliitika tugevuse näitaja.

Seepärast eeldab parem naabruspoliitika väga põhjalikku uurimist, kuidas oleks võimalik muuta viisamenetlusi nii, et need ei takistaks nii palju naaberriikide kodanike seaduslikku reisimist ELi (ja vastupidi). Loomulikult saab seda küsimust käsitleda ainult laiemas kontekstis, võttes arvesse sellega seotud valdkondi, näiteks koostöö ebaseadusliku rände (eriti meritsi toimuva) küsimustes, võitlus inimkaubanduse ja inimeste üle piiri toimetamisega, tõhus piirihaldamine, ebaseaduslike rändajate tagasivõtulepingud ja tõhus tagasisaatmine ning rahvusvahelise kaitse ja varjupaiga taotluste nõuetekohane töötlemine. Kuid kui partnerid on võtnud endale kindla kohustuse nimetatud eeltingimusi täita, peaks olema võimalik parandada viisasüsteemi oluliselt (pakkudes lihtsamat ja kiiremat viisamenetlust teatavate erikategooria reiside puhul, eelkõige ärilistel, ametlikel ja hariduslikel eesmärkidel) ning samal ajal tugevdada ühiseid pingutusi ebaseadusliku sisserände vastu võitlemisel.

Näitena sellest, mida on võimalik saavutada, võib tuua viisalihtsustamis- ja tagasivõtulepingud, mis sõlmiti Ukrainaga 2006. aasta oktoobris. Läbirääkimised Moldovaga sarnaste lepingute üle käivitatakse eeldatavasti lähiajal. Läbirääkimised Marokoga tagasivõtulepingu üle on peaaegu lõpetatud. Viisalihtsustuslepingute üle peetakse läbirääkimisi paralleelselt tagasivõtulepingutega, need on kohandatud asjaomaste kolmandate riikide erivajadustele ja nendes on sätestatud lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustatud menetlus teatavatesse kategooriatesse kuuluvate isikute puhul.

Käesolevas kontekstis on asjakohane nimetada ka ELi viisapoliitika üldisemaid arenguid, näiteks liikmesriikidevahelised läbirääkimised viisainfosüsteemi loomise üle, mis võimaldab kasutada viisataotlejate biomeetrilisi andmeid ja vahetada liikmesriikide vahel viisaandmeid. Lisaks sellele on komisjon teinud ettepanekuid eri koostööviiside kohta liikmesriikide vahel, sealhulgas ühised viisataotluskeskused, mis hõlbustaksid oluliselt viisataotluste vastuvõtmist naabruspoliitika partnerriikides.

Võttes arvesse vajadust tasakaalustatud lähenemisviisi ning naabruspoliitika tegevuskavades ettenähtud rände- ja viisaküsimusi käsitleva dialoogi edasiarendamise järele on liit valmis alustama läbirääkimisi tagasivõtu- ja viisalihtsustuslepingute üle kõikide naabruspoliitika riikidega, kellel on kehtiv tegevuskava ja kes on nõuetekohaselt täitnud eeltingimused.

Meetmed: Liikuvus ja ränne

- viisarežiimi lihtsustamine, eemaldades takistused seaduslikult reisimiselt (näiteks ärilistel, hariduse, turismi või ametlikel põhjustel)
- osana ühtsest lähenemisviisist, millega tagatakse edukalt hallatud liikuvus ja ränne ning mille käigus käsitletakse tagasivõtmist, koostööd ebaseadusliku sisserände vastu võitlemisel ning tõhusat piirihaldust

3.3. Inimestevaheliste kontaktide edendamine

Olenemata inimeste liikumisega seotud küsimusest, peab naabruspoliitikal olema inimlik mõõde ning nii ELi kui ka naaberriikide kodanikel peab olema rohkem võimalusi omavaheliseks suhtluseks, üksteise ühiskondade tundmaõppimiseks ja üksteise kultuuride mõistmiseks. Naabruspoliitika ei tohi hõlmata vaid ametnikke ja poliitikuid. Inimesed

mõlemal pool piiri peavad nägema, milline otsene mõju on tugevamal sidemel liidu ja selle naabrite vahel.

- Haridus- ja noortevahetusprogrammid peavad olema naabruspoliitika nurgakivi, sest just sellised vahetusprogrammid on aidanud luua sidemeid ja lõhkuda eelarvamusi ELi sees. Ülikoolide koostööd toetatakse programmi TEMPUS kaudu, samal ajal käivitatakse 2007. aastal programmi Erasmus Mundus raames uus stipendiumite kava naabruspoliitika piirkonna jaoks. Ülikoolide koostööd toetatakse programmi TEMPUS kaudu, samal ajal käivitatakse 2007. aastal programmi *Erasmus Mundus* raames uus stipendiumite kava naabruspoliitika piirkonna jaoks. Kõrgharidust käsitlevat poliitilist dialoogi tuleb arendada, eesmärgiga toetada partnerriikide moderniseerimise ja reformimise püüdlusi. Parimate tavade levitamist ja vahetamist kõnealuses valdkonnas täiustatakse veelgi. Nende meetmete abil on võimalik soodustada koostööd kõrgema hariduse vallas ja aidata kaasa naabrite kõrghariduspoliitika ühtlustamisele ELi poliitikaga, näiteks Bologna protsess, millest võtavad osa mitmed naabruspoliitika partnerid. Senisest enam tuleks toetada haridusreforme, sealhulgas Euroopa Koolitusfondi kaudu. Koostada võiks ka uue naabruspoliitika programmi, eesmärgiga edendada nii noorte spetsialistide vahetust kõikidel elualadel (sealhulgas kultuur ja kunstid) kui ka reeglite väljatöötamise eest vastutavate ametnike vahetust. Selliste tegevuste toetamisel on liikmesriikidel oluline roll.
- Teadlaste liikumine on oluline osa ELi ja naabruspoliitika riikide vahelise teaduskoostöö laiendamisest ning pädevuse tõstmisest. Selleks on vaja ühiseid meetmeid, millega suurendatakse teadlikkust võimalustest taotleda liikuvuse toetusi (nt Marie Curie nimelised stipendiumid) ja selleks on vaja täielikult ära kasutada olemasolevaid teabevahendeid.
- Üldisemalt rääkides tuleks tihendada ka kodanikuühiskonnaalaseid vahetusi, mis ulatuksid kaugemale valitsustevahelistest kontaktidest ja looksid ühendusi mitmetes valdkondades, näiteks ametiühingute, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste (sealhulgas sõpruslinnade liikumised), tervishoiutöötajate, valitsusväliste organisatsioonide ja kultuurirühmituste vahelised kontaktid. Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendist rahastatavatel piiriülestel koostööprogrammidel on siinkohal oluline roll, kuid vaja on ka ulatuslikumaid, kogu ELi hõlmavaid vahetusprogramme. Paljud nendest vahetustest on põhiliselt majanduslikku või sotsiaalset laadi, kuid kultuurivahetusprogrammid ja kultuuridevahelised dialoogid on samuti olulised.
- Üks oluline ja konkreetne osa kodanikuühiskonna tasandi kontaktidest on ettevõtjatevaheliste kontaktide edendamine. ELis ja naabruspoliitika partnerriikides tegutsevad töandjate organisatsioone (eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate organisatsioone) tuleks aktiivselt julgustada looma tihedamaid omavahelisi sidemeid ja vahetama kogemusi.
- Kodanikuühiskonna osalemine naabruspoliitikas peaks käima vahetus- ja koostööprogrammidega käsikäes. Tuleb julgustada partnervalitsusi, et need lubaksid kodanikuühiskonna esindajatel osaleda huvirühmadena reformiprotsessis, kas siis õigusaktide ettevalmistamises, nende rakendamise järelevalves või naabruspoliitikaga seotud riiklike ja piirkondlike algatuste väljatöötamises. Riiklikult või piirkondlikul tasandil laiemalt aitavad valitsuse/kodanikuühiskonna seminarid luua usaldusliku keskkonda reformiga seotud probleemide käsitlemiseks.
- Nähtavus on samuti oluline küsimus naabruspoliitika arendamisel, sest see annab nimetatud poliitikale ELi kodanike ja partnerriikide jaoks mõtte. Komisjon on juba

kehtestanud naabruspoliitika teabe- ja kommunikatsioonistrateegia. Ka liikmesriigid peaksid nii riigisiseste kui ka välissuhtluseks mõeldud teavitamismeetmete raames kajastama naabruspoliitika eesmärgi ja saavutusi.

Naabruspoliitika inimlik mõõde on nii liikmesriikide kui ka ühenduse jaoks oluline küsimus. Eespool kirjeldatud elementide kaasamine kahepoolsetesse programmidesse ning teabe ja parimate tavade vahetamine inimestevaheliste kontaktide kaudu parandab partnerriikides liidu tervikpilti. Selleks et parandada selliste ELi pingutuste üldist nähtavust, kavatseb komisjon luua ühtne teabesait, mis oleks ühendatud liikmesriikide veebisaitidega ja pakuks lihtsat juurdepääsu teabele vahetusprogrammide kohta üle kogu liidu.

Meetmed: Vahetusprogrammid

- haridus-, kultuuri, noorte- ja teadusvahetusprogrammid
- kodanikuühiskonnaalased vahetused ja kodanikuühiskonna parem osalemine naabruspoliitikas
- piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vaheline vahetus
- tulevaste reeglite väljatöötamise eest vastutavate koolitamine
- ettevõtjatevahelised kontaktid
- nähtavus ja teavitamismeetmed

3.4. Naabruspoliitika temaatilise mõõtme arendamine

Senini on naabruspoliitika olnud põhiliselt kahepoolne suhtlus ELi ja iga partnerriigi vahel eraldi. See on peamiselt tingitud partnerite vahelistest suurtest erinevustest seoses nende poliitilise ja majandusliku olukorra, vajaduste ja ootustega. Selline eristamine peab jääma kõnealuse poliitika keskseks ideeks.

Vaatamata sellele on mitmeid otsustava tähtsusega teemasid, mille puhul EL ja selle nii lõuna- kui ka idanaabrid? jagavad ühist huvi ja muret ning mida oleks kasulik käsitleda mitmepoolsetl. Energeetika, transpordi, keskkonna, maaelu arengu, infoühiskonna, teaduskoostöö, rahvatervise, finantsteenuste, piirihalduse, rände ja merenduse valdkonnas ei ole probleemid pelgalt kahepoolsed ning nende puhul oleks kasu ELi ja kõikide või enamiku naabruspoliitika partnerite ühisest arutelust, meetmetest ja koostööst. Need valdkonnad on olulised jätkusuutliku majanduskasvu, heaolu, stabiilsuse ja julgeoleku seisukohast.

Üksikasjalikult tuleks arutleda, mida võiks kaasata sellisesse nimekirja teemadest, mis hõlmavad kogu naabruspoliitikat. Samamoodi tuleks arutleda selle üle, kuidas neid teemasid käsitleda. Mõnesid teemasid võib käsitleda suhteliselt vähe reguleeritud meetodite kaudu, näiteks eriotstarbelistel või regulaarsematel ministrite või ekspertide koosolekutel. Teiste puhul oleks rohkem kasu institutsionaliseeritud või integreeritud lähenemisviisist. Tähelepanu tuleb pöörata olemasolevate ning uute mitmepoolsete kokkulepete ja protsesside tõhusale rakendamisele. Kiiresti tuleks kaaluda mitmepoolseid kokkuleppeid ELi ja naabruspoliitika partnerite vahel vähestes olulise tähtsusega valdkondades. Kõige ilmsemad näited on energeetika (energiaühenduse asutamislepingu laiendamine) ja transport (horisontaalsed / ülemaailmsed lennunduslepingud). Lisaks sellele tuleks arutada võrgustike laiendamist ja nende koostalitlusvõime tagamist ELi süsteemidega.

Naabruspoliitika puhul on oluline ka võimalus, et selle partnerid saaksid osaleda ühenduse teatavate ametite töös ja programmides. Kaasnevas, kõnealust küsimust käsitlevas teatises¹ teeb komisjon ettepaneku kasutada nendes küsimustes üldist lähenemisviisi.

Meetmed: Teemad

- parandada olulise tähtsusega valdkondades mitmepoolset ja kahepoolset dialoogi naabruspoliitika partneritega
- täiendavate mitmepoolsete kokkulepete kaalumise energeetika ja transpordi valdkonnas ning olemasolevate arendamine
- ELi transpordi- ja energiavõrkude laiendamine naaberriikidesse ning nende koostalitlusvõime tagamine
- naabrite osalemine ühenduse asjaomaste ametite töös ja programmides

3.5. Poliitilise koostöö tihendamine

Kui naabruspoliitika kaudu ei ole võimalik panustada piirkonna konfliktide lahendamisse, ei ole poliitika täitnud ühte oma peamistest eesmärkidest. Sellised konfliktid võivad ohustada liidu enda julgeolekut kas eskaleerumise või põgenike väljarände ohu, energiavarustuse või kaubanduse ja transpordi ühenduste katkemise, terrorismi või organiseeritud kuritegevuse (sealhulgas inimkaubandus ning kauplemine narkootikumide ja relvadega) levimise kaudu. Euroopa Liidu panus põgenike ja ümberasustatud isikute abistamisse on märkimisväärne. Kuid palju parem oleks suunata need vahendid jätkusuutliku arengu edendamisse. Lisaks sellele on kõigi huvides kaasata tihedamasse koostöösse Venemaa, eesmärgiga ennetada konflikte ja parandada stabiilsust kogu Ida-Euroopas ja Lõuna-Kaukaasias.

Olenemata sellest, kas tegemist on Moldova, Lõuna-Kaukaasia, Palestiina alade, Lähis-Idaga üldisemalt või Lääne-Saharaga, on liidu naabrid kannatanud mitmeid aastaid selliste konfliktide all. Naabruspoliitika ei asenda kunagi piirkondlikke või mitmepoolseid pingutusi kõnealuste küsimuste lahendamisel. Kuid EL peab olema siin valmis mängima aktiivsemat rolli, kas siis lahenduspüüdlustes täieliku osalemisega (näiteks nagu see on neliku puhul) või ühekordse osalemisega tsiviil- või sõjalise järelevalve või rahuvalveoperatsioonides. Ka piirihaldusoperatsioonidel on oluline roll, ELi piirihaldamise abimissiooni edu Moldova piiril või tegevus Rafah's on olulised näited sellest. Komisjon on valmis koostöös nõukogu sekretariaadiga töötama välja täiendavaid ettepanekuid konfliktide lahendamiseks. Lisaks selle pakub ka uus stabiliseerimisvahend võimalusi suurendada kõnealuses valdkonnas ELi osalust.

Naabruspoliitika raames on võimalik täiustada ka dialoogi, millega kaasneks konkreetne toetus reformidele ja arengule ning millel oleks pikaajaline mõju nende küsimuste lahendamisele. Tihedam piirkondlik koostöö (punkt 3.6) võib olukorda oluliselt mõjutada. Lisaks sellele on mitmeid meetmeid, mis võiksid oluliselt parandada naabruspoliitika poliitilist dimensiooni.

¹ Üksikasjalikult kirjeldatud samaaegses komisjoni teatises „Üldine lähenemisviis, mis võimaldab naabruspoliitika partnerriikidel osaleda ühenduse ametite töös ja ühenduse programmides“, KOM (2006) xxx, 29. november 2006.

- Ka lõunapoolsetele partneritele võiks pakkuda võimalust ühineda (otsustades iga juhtumi puhul eraldi) ühise välis- ja julgeolekupoliitika deklaratsioonidega (võimalust on juba pakutud naabruspoliitika idapartneritele).
- Naabruspoliitika partnereid võiks kutsuda (samuti iga üksikjuhtumi puhul eraldi otsustades) teavitamise ja kooskõlastuse kohtumistele, mida EL korraldab rahvusvaheliste foorumite raames, näiteks ÜRO, Euroopa Nõukogu ja OSCE.
- Mitteametlik kõrgetasemeline kohtumine kõikide nende naabruspoliitika partneritega, kellel on kehtiv tegevuskava, võiks aset leida 2007. aastal ning selle praktiline eesmärk oleks käiku lasta käesolevas teatises väljapakutud arendatud naabruspoliitika.
- Parlamentaarseid koostööd võiks samuti tihendada, olenemata sellest, kas koostöö hõlmab Euroopa Parlamenti ja riikide parlamentide või Euroopa poliitilisi sihtasutusi.
- Liidu kohalolekut piirkonnas saaks parandada naabruspoliitika riikides asuvate EÜ ja liikmesriikide diplomaatiliste esinduste arendamise kaudu. Kõikides naabruspoliitika riikides tuleks nii kiiresti kui võimalik avada täieõiguslikud komisjoni delegatsioonid.

Meetmed: Poliitiline koostöö

- ELil aktiivsem roll konfliktide lahendamisel piirkondlikul või mitmepoolsel tasandil, sealhulgas osalemine vastavalt vajadusele tsiviil- ja sõjalistes rahutagamissmissioonides
- pakkuda kõikidele naabruspoliitika partneritele võimalust ühineda ühise välis- ja julgeolekupoliitika deklaratsioonidega
- mitteametlikud kõrgetasemelised naabruspoliitika kohtumised 2007. aastal
- tihedam parlamentaarne koostöö
- ELi diplomaatiliste esinduste kohaloleku parandamine kõikides naabruspoliitika riikides

3.6. Piirkondliku koostöö parandamine

Musta mere äärses piirkonnas, kus Moldova, Ukraina ja Lõuna-Kaukaasia riigid piirnevad ELi, Venemaa ja Türgiga, on naabruspoliitikal suur potentsiaal dialoogi ja koostöö arendamiseks piirkondlikul tasandil. Alates 2007. aasta jaanuarist, mil Must meri muutub üheks liidu piiriks, on täiustatud piirkondlikul lähenemisviisil oluline roll meie naabruspoliitikas. Piirkondlikus koostöös Musta mere äärsete partnerriikidega (olenemata sellest, kas see on naabruspoliitika raames, Venemaa puhul vastavalt strateegilisele partnerlusele või Türgi puhul kandidaatriigina) peab EL olema avatud kõikidel võimalustele olenemata sellest, milline on kõnealuste riikide puhul kahepoolsete suhete ametlik vorm. Konkreetseid valdkondadega seotud küsimusi tuleks käsitleda asjaomaste algatuste raames (näiteks mõlemapoolselt kasulik teaduskoostöö, mida toetab poliitiline dialoog) või foorumite kaudu, näiteks Musta mere kaitse rahvusvaheline komisjon.

Parem koostöö Musta mere piirkonnas (nn Musta mere sünergia) võib kaasa aidata ka pikaajaliste piirkondlike konfliktide lahendamisele. Musta mere majanduskoostöö

organisatsioon on kasulik platvorm dialoogiks ja koostööks kogu piirkonnaga. Komisjon uurib praegu võimalusi tihedamate sidemete loomiseks Musta mere majanduskoostöö organisatsiooniga (näiteks vaatleja staatus). Lisaks sellele oleks tihedamate sidemete sõlmimise eesmärgil kasulik luua regulaarne dialoog kõnealuse organisatsiooniga välisministrite tasandil, mis võiks kaasa aidata liidu Musta mere piirkonna poliitika rakendamisele ja arendamisele. Paralleelselt kõnealuste kohtumistega oleks kasulik korraldada ELi ja naabruspoliitika idapoolsete riikide ministrite vahelisi kohtumisi poliitilise dialoogi ja arutelu arendamiseks naabruspoliitikaga seotud küsimustes. Komisjonil on kavas täiendavalt käsitleda Musta mere piirkonna dialoogi arendamise küsimust järgmisel aastal koostatavas eraldi teatises. Musta mere sünergias tuleks arvesse võtta ka muid piirkondlikke algatusi, näiteks Bakuu algatus transpordi ja energeetika valdkonnas.

Vahemere piirkonnas täiendab naabruspoliitika uuenduslikul ja olulisel moel pikaajalist piirkondlikku dialoogi ja lõimumist, mis on aset leidnud Euroopa-Vahemere piirkonna partnerluse raames. Euroopa-Vahemere piirkonna partnerluse kaudu on ELil ja tema lõunapoolsetel partneritel olnud piirkondlikul tasandil võimalus arendada dialoogi ja teha koostööd poliitilistes, majanduslikes, kaubanduslikes, sotsiaalsetes ja kultuuriküsimustes. 2005. aastal Barcelonas toimunud tippkohtumisel kokkulepitud viie aasta tööplaanis, mis põhineb naabruspoliitikal, on seatud juba selge siht piirkondliku koostöö parandamiseks järgmistel aastatel.

Euroopa-Vahemere piirkonna partnerluse ja olemasolevate peaaegu kõigi Vahemere-äärsete partneritega sõlmitud assotsiatsioonilepingute edasi arendamine naabruspoliitika raames on kaasa toonud tihedamad suhted Vahemere-äärsete partneritega, tunnustades samal ajal täielikult partnerriikide erinevaid olusid ja huvisid. Ühiselt kokkulepitud reformid, mis on sätestatud kõikides praegu kehtivates tegevuskavades (Iisrael, Jordaania, Maroko, Palestiina omavalitsus, Tuneesia), on juba vilja kandnud, nagu see ilmneb vastavatest arenguaruannetest. Kõnealustes tegevuskavades on sätestatud selgelt ühised prioriteedid, mis on võimaldanud ühtsesse dialoogi kaasata erinevaid teemasid ja teha tundlikes küsimustes tegelikke edusamme. Egiptuse ja Liibanoni tegevuskavade koostamine on lõppjärgus ja seega on Euroopa ja Vahemere piirkonna kahepoolsed suhted võrdväärsed piirkondliku suhtlusega. Lisaks sellele tuleks üritada teha majandusreformide ja jätkusuutliku arengu toetamiseks Vahemere-äärses piirkonnas koostööd teiste majanduspiirkondadega (näiteks Pärsia lahe koostööinitsiatiiv). Nii oleks võimalik kasutada vahendeid ja investeeringuid ühisel eesmärgil.

Nii Vahemere kui ka Musta mere piirkonnas on suuremal paindlikkusel, mida võimaldab uus koostöövahend, oluline roll. Näiteks võimaldavad piiriülesed koostööprogrammid, mis on loodud Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi raames, esimest korda tegelikult soodustada kohalike ja piirkondlike ametiasutuste vahelist koostööd mõlema mere mõlemal kaldal ning käsitleda ühist huvi pakkuvaid küsimusi, näiteks keskkond, transport ja kommunikatsioon, mereohutus, merekeskkond, piirkondlik majandusareng, turism ja vahetused sotsiaal- ja kultuurivaldkonnas.

Koostöö peaks ulatuma kaugemale liidu vahetust naabrusest ja haarama ka naabrite naabreid. Kesk-Aasias või Pärsia lahe piirkonnas on näiteks uute vahendite abil (nii Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend kui ka Arengukoostöö vahend) võimalik rahastada piirkondlikku koostööd nii, et osaleksid mõlema piirkonna riigid. See võib eriti oluline olla sellistes valdkondades nagu energeetika, transport, keskkond ja teaduspoliitika. Vaja oleks kaasata era- ja riiklikke investeeringuid, et tagada vahetute naabrite majanduslik areng ja rahastada moderniseerimisvajadust. Samu põhimõtteid oleks võimalik rakendada lisaks naabruspoliitika Põhja-Aafrika partnerriikidele ka ELi ja Aafrika strateegia kontekstis,

kus suurt huvi pakuvad laiaulatuslikud piirkondlikud koostööprogrammid ning koostöö sellistes valdkondades nagu ränne, energeetika, rahu- ja julgeoleku tagamine. Lisaks sellistele piirkondlikele koostöötegevustele võiks kaaluda ka võrreldava tegevuskava loomist dialoogiks ja reformiks Kasahstaniga, kes on väljendanud oma huvi. Kesk-Aasia küsimust käsitletakse järgmises poliitikadokumendis.

Meetmed: Piirkondlik koostöö

- Musta mere sünergia, sealhulgas välisministrite dialoog ja tihedam koostöö Musta mere majanduskoostöö organisatsiooniga, milles on arvesse võetud olemasolevat piirkondlikku koostööd, näiteks Bakuu algatus energeetika ja transpordi valdkonnas
- Euroopa-Vahemere tööprogrammi täielik rakendamine
- parem koostöö naabrite naabritega näiteks energeetika ja transpordi valdkonnas ning ebaseadusliku sisserände vastases võitluses

3.7. Finantskoostöö parandamine

Alates 2007. aastast rahastatakse koostööd naaberriikidega Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendist ja täiendavalt vastavalt Euroopa Investeerimispanga uuele laenumandaadile. See tähendab olulist paranemist võrreldes eelmiste aastatega. Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend on oluliselt paindlikum kui eelmised rahastamisvahendid (eriti võrreldes programmiga TACIS) ja tähendab vahendite suurenemist võrreldes sellega, mis oli varem kättesaadaval (ligikaudu 32%-line suurenemine püsivhindades, kui võrrelda ajavahemikku 2007–2013 ajavahemikuga 2000–2006). Teised koostöövahendid (inimõiguste, tuumaohutuse ja temaatiliste programmide vallas) on naabruspoliitika partneritele samuti kättesaadavad. Euroopa Investeerimispanga uus mandaat tähendab suuremat toetust Ida-Euroopale ja Lõuna-Kaukaasiale, kuigi see on siiski oluliselt väiksem algsest komisjoni ettepanekust.

Naabruspoliitika reformikava toetuseks mõeldud olemasolevad vahendid on siiski suhteliselt tagasihoidlikud, vaatamata eesmärgile käsitleda naabruspoliitika raames väga laiaulatuslikku reformikava. Erainvesteeringute vool piirkonna enamikesse riikidesse on samuti jätkuvalt pettumustvalmistavalt madal, nagu on ka erainvestorite suutlikkus rahastada olulist infrastruktuuri.

Seetõttu on väga oluline maksimeerida ELi rahastamise mõju – tuleb olla uuenduslikum selles, milliseid meetmeid toetatakse, taotleda sünergiaid Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi ja teiste ELi fondidega ning liikmesriikide ja nende finantseerimisasutuste, rahvusvaheliste finantseerimisasutuste ja muude doonoritega.

Selleks et hüvitada reformide rakendamisel tehtud edusamme ja mõjutada olemasolevat rahvusvahelistest finantseerimisasutustest ja muudelt doonoritelt pärinevat investeeringuteks mõeldud rahalist abi, kavatses komisjon kehtestada kaks uuenduslikku rahastatismehhanismi ning suunata suur osa Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi rahastamisest valitsuste ja investeerimisrahastute toetuseks. Üksikasjalikud ettepanekud tehakse programmitöö raames, kuid põhimõtteliselt kavatses komisjon ajavahemikus 2007–2013 eraldada:

- 300 miljonit eurot (keskmiselt aastas ligikaudu 43 miljonit eurot) valitsemistava rahastusse, mille eesmärk lisaks tavalistele eraldistele anda täiendavaid toetusi nende partnerriikide tunnustamiseks ja toetamiseks, kes on teinud edusamme oma tegevuskavade rakendamisel. Vastavalt tegevuskavade valitsemistavasid käsitleva osa rakendamisel (üldiselt määratletud) tehtud edusammude hindamisele tehakse kõnealune rahastamine kättesaadavaks täiendavateks riiklikeks eraldisteks, et toetada reformikava põhilisi valdkondi. See aitab reformistlikke valitsusi suurendada riiklikku toetust reformidele.
- 700 miljonit eurot (keskmiselt aastas ligikaudu 100 miljonit) Naabruspoliitika Investeeringufondi, mis põhineb Euroopa–Vahemere piirkonna investeeringu- ja partnerlusrahastul² ja mille eesmärk on toetada naabruspoliitika partnerriikides laenamist rahvusvahelistest finantseerimisasutustest. Fond pakuks toetuste rahastamist laenutehingute sooritamiseks sellistes institutsioonides nagu Euroopa Investeeringupank (uue välise laenumandaadi kontekstis), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ja võimalikud liikmesriikide arengurahastamise institutsioonid ja seda vastavalt ELi kindlaksmääratud prioriteetidele. Hinnatakse, et kõnealune fond suudaks koguda neli kuni viis korda nii suurt summat toetuste rahastamiseks, kui on fondile määratud soodustingimustel laenudeks, mida antakse naabruspoliitika partnerriikide investeeringuprojektidele tegevuskavades prioriteetsetena määratletud valdkondades. Liikmesriikide konkreetne toetus, mis tähendab oma toetuste rahastamise lisamist EÜ panusele sihtfondis, oleks väga oluline, arvestades liidu poliitilist toetust parandatud naabruspoliitikale. Kui liikmesriikide panus oleks võrdväärne EÜ omaga, suudaks rahastu pakkuda soodustingimustel antavateks laenudeks märkimisväärset summat. Sellise sihtfondi haldamine võiks kaasata kõiki osalejaid vastavalt nende panusele ja nende poliitika kooskõlastamisele piirkonna naabruspoliitikaga. Kooskõlastamine Naabruspoliitika Investeeringufondi ning ELi Aafrika infrastruktuuri sihtfondi vahel tagaks seostatuse ja sünergia.

Jätkates olemasolevaid püüdlusi parandada kooskõlastust ELi doonorite hulgas, peaksid liikmesriigid täiendavalt viima oma koostööprogrammid kooskõlla kokkulepitud prioriteetidega ja muutma naabruspoliitika tegevuskavades kehtestatut. Lisaks sellele tuleks tagada pidev kooskõlastus Maailmapanga tegevustega.

Meetmed: Rahanduskoostöö

- nappide vahendite mõju maksimeerimine
- valitsemistava rahastu
- Naabruspoliitika Investeeringufond
- parem liikmesriikide ja EÜ toetuse kooskõlastamine

4. JÄRELDUSED

Alates algest kaks aastat tagasi on naabruspoliitika raames saavutatud edu kinnitanud selle pikaajalise poliitika suurt potentsiaali. Nüüd on vaja muuta see potentsiaal tegelikkuseks ning parandada poliitika usaldusväärsust ja mõju.

² Euroopa–Vahemere piirkonna investeeringu- ja partnerlusrahastu

Naabruspoliitika on jätkuvalt erinev valdkond kui ELi laienemine. Naabruspoliitika Euroopas asuvate partnerite puhul ei piira poliitika mingil juhul võimalust tulevikus arendada oma suhet ELiga vastavalt EÜ asutamislepingu sätetele. Sõltumata kõnealusest väljavaatest tuleb teha tööd kokkulepitud reformikava eduka rakendamise suunas ja lähendada kõiki oma naabreid liiduga.

Selleks et toetada naaberriike nende püüdlustes nõudliku ja kuluka reformikava elluviimisel tuleb omalt poolt teha ahvatlevam pakkumine. Teha on võimalik rohkem majandus- ja kaubandusküsimustes, viisarežiimi lihtsustamises ja rände haldamises, inimestevahelistes kontaktides, haldajate ja seadusandjate vahelistes kontaktides, poliitilises ja piirkondlikkus ning finantskoostöös. Mõnedel kõnealustest meetmetest on oma hind, kuid see ei ole ületamatu ning on kindlasti väiksem kui tegutsemata jätmisel.

Selle saavutamiseks peavad liikmesriigid tegema oma osa. Siin esitatud parandusettepanekud eeldavad nii kindlat poliitilist tahet kui ka sellele vastavat majandusliku ja rahalise kohustuse võtmist. Lisaks sellele kavatseb komisjon võtta kõik meetmed, et tagada, et naabruspoliitika põhimõtted integreeritakse täielikult komisjoni kõigisse tegevustesse. Komisjon tervitab arutelusid kõnealusel teemal nõukogu ja parlamendiga. Samal ajal on oluline pidada avatud dialoogi meie partnerriikidega, et edendada naabruspoliitika kui ühise omandi ideed. Sel eesmärgil kavatseb komisjon 2007. aastal korraldada kõrgetasemelise konverentsi.

Nagu on näha eduaruannetest, on partnerriigid juba kinnitanud oma soovi naabruspoliitika ambitsioonikate tegevuskavade vastuvõtmise ja esialgse rakendamise kaudu. Selleks et liidul oleks võimalik partnerriike nõuetekohaselt toetada nende reformides, julgustada ja tasustada edu, on hädavalik tagada, et naabruspoliitika potentsiaal viiakse ellu. Eespool kirjeldatud ettepanekud on kindel pakkumine naabruspoliitika riikidele ning see on selgelt liidu enda huvides.